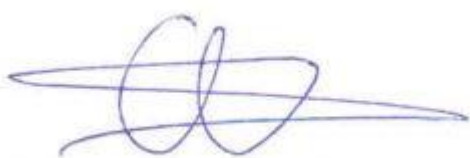


# CO<sub>2</sub>-reductiedoelstellingen 2020

Conform de CO<sub>2</sub>-Prestatieladder 3.0

Versie : 6.0 Datum : 8 maart 2019	Handtekening autoriserend verantwoordelijk manager
Autorisatiedatum: 8 maart 2019	 Naam : A. van Wijk

## Inhoud

1	Inleiding	3
1.1.	Vergelijking met sectorgenoten	3
1.2.	Doelstelling per scope	3
2	Voortgang maatregelen / reductiedoelstellingen	4
3	CO <sub>2</sub> -reductieplan scope 1 & 2	6
3.1.	Reductie per maatregel en bijbehorend tijdspad	6
3.2.	Verantwoordelijke, middelen en KPI's Scope 1 en 2	7
3.3	Status reductiemaatregelen scope 1 & 2	8
4	Strategisch plan Scope 3	9
4.1	Reductie per maatregel en bijbehorend tijdspad	10
4.2	Verantwoordelijke, middelen en KPI's	10
4.3	Status reductiemaatregelen scope 3	10
Bijlage A: Inventarisatie reductiemogelijkheden		12

## 1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de scope 1, 2 en 3 CO<sub>2</sub>-reductiedoelstelling van Oranje BV gepresenteerd en de voortgang van de CO<sub>2</sub>-reductie beoordeeld. Voorafgaand hieraan is de CO<sub>2</sub>-footprint opgesteld voor scope 1 & 2 volgens eisen zoals gesteld in ISO14064-1 en het GHG Protocol.

Voor het bepalen van de CO<sub>2</sub>-reducerende maatregelen die binnen Oranje BV toegepast kunnen worden, is eerst een inventarisatie van mogelijke reductiemaatregelen uitgevoerd. Deze inventarisatie is beschreven in Bijlage A van dit document. Naast deze maatregelen zijn er al maatregelen genomen in het verleden. Oranje heeft o.a. al zonnepanelen op het dak en heeft slimme bewegingssensors in het hele pand aangelegd waardoor het elektraverbruik al tot een minimum beperkt is. Aan de hand van de maatregelen die voor Oranje BV relevant zijn, is vervolgens het CO<sub>2</sub>-reductieplan opgesteld. In dit CO<sub>2</sub>-reductieplan worden de reductiedoelstellingen en daarbij behorende maatregelen beschreven.

Onderstaand wordt de hoofddoelstelling van het bedrijf gepresenteerd. In hoofdstuk 2 is deze hoofddoelstelling nader uitgewerkt in subdoelstellingen en de voortgang daarvan. In hoofdstuk 3 wordt vervolgens het plan van aanpak en de status van de uit te voeren maatregelen beschreven.

Dit reductieplan is opgesteld in overleg en met goedkeuring van het management. De voortgang in (sub)doelstellingen en maatregelen wordt ieder half jaar beoordeeld.

### 1.1. Vergelijking met sectorgenoten

Vanuit de CO<sub>2</sub>-Prestatieladder wordt gevraagd om het opstellen van reductiedoelstellingen die zowel ambitieus als realistisch zijn. Daarom is voor het opstellen van de doelstelling onderzocht welke maatregelen en doelstellingen sectorgenoten ambiëren. Oranje BV schat zichzelf in als middenmoter op het gebied van CO<sub>2</sub>-reductie vergeleken met sectorgenoten. Oranje BV heeft namelijk al sinds de jaren '90 een duurzaamheidsbeleid en loopt op veel sectorgenoten vooruit. De reductiedoelstelling van Oranje BV wordt mede hierop gebaseerd en komt in de buurt van de reductie van sectorgenoten. Enkele voorbeelden van sectorgenoten in het bezit van het CO<sub>2</sub> certificaat zijn:

- Jansen Recycling Group BV, doelstelling 20% op scope 1 en 2
- De Heezen bedrijven, doelstelling 3% op scope 1 en 2
- Vissers Ploegmakers, doelstelling 14,17 op scope 1 en 2
- Wegenbouw Lansink BV, doelstelling 4% op scope 1 en 2

### 1.2. Doelstelling per scope

Doelstelling Scope 1 Oranje BV <sup>1</sup>
in 2020 ten opzichte van 2014 8% minder CO <sub>2</sub> -uitstoot, is 91,36 ton

Doelstelling Scope 2 Oranje BV <sup>1</sup>
in 2020 ten opzichte van 2014 8% minder CO <sub>2</sub> -uitstoot, is 4,16 ton

<sup>1</sup> De scope 1 en 2 doelstelling is gerelateerd aan de behaalde omzet. In de toekomst wordt gekeken naar de mogelijkheid om de omzet te relateren aan draaiuren.

Doelstelling Scope 3 Oranje BV <sup>2</sup>
in 2020 ten opzichte van 2016 10 % minder CO <sub>2</sub> -uitstoot, is 0,14 ton

<sup>2</sup> De reductiedoelstelling is gerelateerd aan een ton beton- menggranulaat

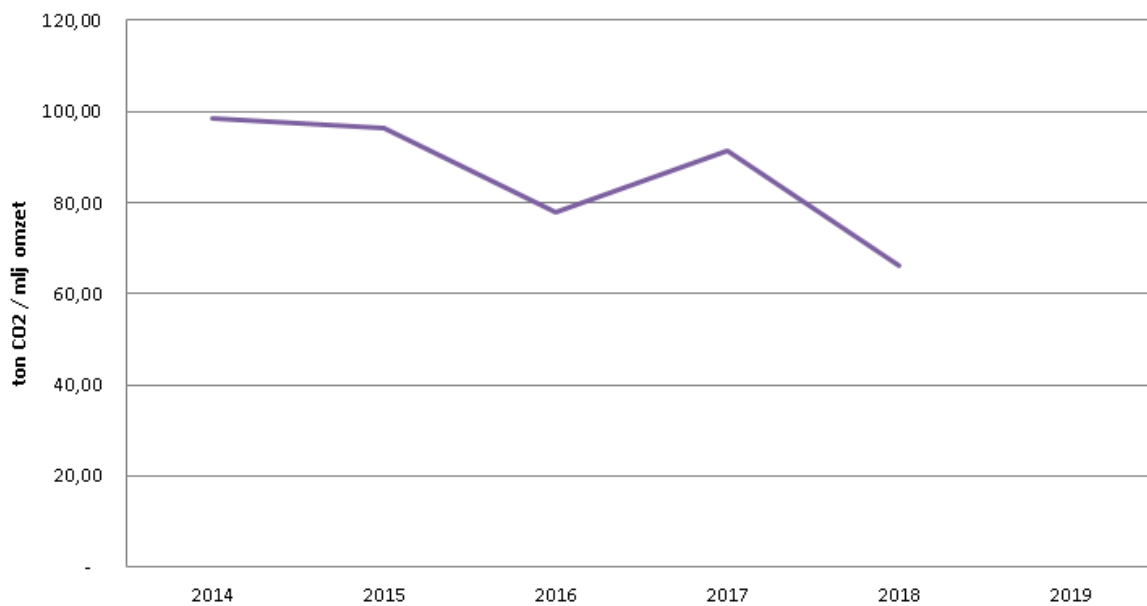
## 2 Voortgang maatregelen / reductiedoelstellingen

De hoofddoelstelling is uitgesplitst per emissiestroom om zodoende maatregelen te formuleren die gedetailleerder en beter meetbaar zijn. Ieder halfjaar wordt met de evaluatie van het reductieplan per subdoelstelling de voortgang in CO<sub>2</sub>-reductie beschreven. Deze voortgang wordt aangetoond op basis van de verzamelde emissiegegevens betreffende scope 1, 2 en 3.

Voor 2015, 2016, 2017 en 2018 is de footprint berekend. Deze is weergegeven in het document Emissie inventaris 2015, emissie inventaris 2016, de emissie inventaris 2017 en emissie inventaris jaar 2018. Hieruit blijkt dat de totale CO<sub>2</sub>-uitstoot in 2018 is afgenomen. Dit is mede veroorzaakt door een hogere omzet van het bedrijf.

Onderstaande grafiek laat het verloop van de CO<sub>2</sub>-uitstoot zien over 2014, 2015, 2016, 2017 en 2018 gerelateerd aan de omzet

**CO<sub>2</sub> voortgang gerelateerd aan omzet Scope 1 en 2**



### Brandstof

Afgelopen jaren heeft Oranje BV al veel aandacht besteed aan het reduceren van de CO<sub>2</sub>-uitstoot voor wat betreft de grootste emissiestroom "brandstof". Zo wordt er regelmatig voorlichting/instructie aan de medewerkers gegeven over diverse maatregelen om het brandstofverbruik terug te dringen.

In de afgelopen jaren heeft de vrachtwagenchauffeur van Oranje de cursus Het Nieuwe Rijden gevolgd. In 2019 zal hij een opfriscursus volgen. In de toekomst zullen wellicht meer operationele medewerkers deze cursus volgen.

De machinisten van Oranje hebben in juni 2017 een cursus "Het Nieuwe draaien" gevolgd.

De grootste winst valt te behalen door minder stationair te draaien. Momenteel draaien zij gemiddeld 20% stationair dit moet naar 10%. De verwachting is dat leidt tot een reductie van de grootste emissiestroom van Oranje BV.

In 2018 is er op de totale brandstof 290 ton CO<sub>2</sub> minder uitgestoten. Dit komt voornamelijk doordat er 90.000 liter minder diesel is ingekocht. Er is minder GWW werk uitgevoerd en daarentegen meer asbest gesaneerd.

De geplande reductie is gebaseerd op het aangescherpte inkoopbeleid van zuinigere wagens/bussen, en het carpoolen naar de projectlocatie en het bewustzijn van het zuinig rijden creëren bij de diverse bestuurders.

Bij vervanging van het wagenpark wordt gekeken naar elektrisch rijden. Medio oktober 2018 zijn er 3 elektrische voertuigen afgeleverd. De bestuurders zijn 1 uitvoerder en 2 medewerkers van het bedrijfsbureau. Zij zijn tevreden over de prestaties van de wagens. Het is een kwestie van wennen en goed vooruit plannen.

In de afgelopen jaren wordt erbij aanschaf van nieuw materieel meer aandacht besteed aan de milieuprestaties. Zo zijn er in het verleden betonscharen aangeschaft met een betere energieprestatie. Hiervoor is door de leverancier een document "brandstofbesparing met NPK equipment opgesteld. De scharen waren 100% duurder in aanschaf dan de gebruikelijke betonscharen.

### **Elektriciteit**

Door het verstoken van gewonnen hout uit projecten is Oranje BV al ver in het reduceren van de CO<sub>2</sub>-uitstoot van haar kantoren. Dit afvalhout wordt op deze manier optimaal benut.

Voor de periode 1 januari 2017 tot 1 januari 2020 is een nieuw energiecontract afgesloten met Eneco (energiebron Eneco HollandseWind). Het SMK keurmerk is in het bezit van Oranje. In de afgelopen jaren zijn al zonnepanelen geïnstalleerd en hebben deze ervoor gezorgd dat er een CO<sub>2</sub>-uitstoot voorkomen is in het elektraverbruik.

### 3 CO<sub>2</sub>-reductieplan scope 1 & 2

#### 3.1.Reductie per maatregel en bijbehorend tijdspad

	Reductiemaatregel	Emissiestroom	Reductie 2020 op emissiestroom	Reductie 2020 op totale footprint van de scope	type actie	Uitvoer datum	Afgehandeld
scope 1	Instructie cursus Het Nieuwe Draaien voor machinisten	Materieel	7,00%	6,69%	éénmalig	2016	Instructie okt 2016 Cursus juni 2017 Diverse toolboxmeetings gegeven en tijdens diverse overleggen besproken. Blijvend onder de aandacht brengen Middels toolboxmeetings en tijdens diverse overleggen besproken.
	Periodiek aandacht geven aan rijgedrag medewerkers	Materieel	2,00%	1,91%	continu	2016	
	Stimuleren carpooling	Bedrijfsauto's	1,00%	0,20%	continu	2018	
	Aandacht voor bandenspanning	Materieel/auto's	0,50%	0,10%	continu	2017	
	Bijhouden verbruik en kilometerstanden per auto/machine ter bevordering van carpoolen van en naar projectlocaties	Materieel/auto's	0,50%	0,10%	continu	2019	
scope 2	In de loods verlichting en apparaten uit wanneer niet gebruikt (groene stroom)	Elektraverbruik	2,00%	0,00%	continu	2017	Periodieke instructie.
	Onderzoeken vervanging tl-lampen in loods door energiezuinige verlichting (led) (groene stroom)	Elektraverbruik	0,00%	0,00%	éénmalig	2019	Contact gelegd met Watt lamp. Dit moet nog verder uitgewerkt worden.
	Overstap naar groene stroom	Elektraverbruik	0,0%	3,38%	éénmalig	2017	Per 1-1-2017 nieuw energiecontract Eneco 100% Hollandse wind
<b>Totale reductie in scope 1</b>				9%			
<b>Totale reductie in scope 2</b>				3,38%			

### 3.2. Verantwoordelijke, middelen en KPI's Scope 1 en 2

	Reductiemaatregel	Verantwoordelijke	Middelen	Kritische Prestatie Indicatoren
scope 1	cursus/instructies Het Nieuwe Draaien voor machinisten	Michelle van Arendonk	geld, tijd van medewerkers	gereden km, brandstof
	ieder kwartaal aandacht geven aan rijgedrag medewerkers	Michelle van Arendonk	toolbox, track & trace, geld; mogelijkheden	gereden km, brandstof
	stimuleren carpooling	Michelle van Arendonk	tijd en toolbox	brandstof
	aandacht voor bandenspanning	Michelle van Arendonk	tijd en toolbox	brandstof
	bijhouden verbruik en kilometerstanden per auto/machine	Andre Lodder	medewerking personeel, tijd	verbruik per machine/voertuig
scope 2	verlichting en apparaten uit wanneer niet gebruikt	Michelle van Arendonk	bewustwording van het personeel	aantal kWh verbruik
	onderzoeken vervanging tl-lampen in loods door energiezuinige verlichting	Andre Lodder	kosten voor investering, kennis	aantal kWh verbruik
	overstap naar groene stroom	Andre Lodder	tijd, mogelijk geld voor hogere kosten	aantal kWh groene stroom

### 3.3 Status reductiemaatregelen scope 1 & 2

	Reductiemaatregel	Status 8-3-2019
scope 1	cursus/instructies Het Nieuwe Draaien voor machinisten	Uitgevoerd juni 2017
	ieder kwartaal aandacht geven aan rijgedrag medewerkers	Er wordt op regelmatige basis instructie/voorlichting gegeven
	stimuleren carpooling	Afgelopen jaar niet direct besproken. Op de agenda zetten voor 2019.
	aandacht voor bandenspanning	Dit zal meer onder de aandacht gebracht worden. Bandenspanningsmeter en pomp is geplaatst bij brandstofpomp. Continue dit onderwerp blijven herhalen.
	bijhouden verbruik en kilometerstanden per auto/machine	Er wordt onderzocht hoe een beter registratiesysteem ingeregeld kan worden wellicht meer inzichtelijk bij implementatie nieuw geautomatiseerd systeem.
scope 2	verlichting en apparaten uit wanneer niet gebruikt	Het blijft noodzakelijk om dit onder de aandacht te brengen. Het is nog medegedeeld aan de uitvoerder van de recycling en de uitvoerder van het magazijn. De hal moet indien mogelijk half verlicht worden als er gewerkt wordt. Als er niet gewerkt, moet deze handmatig uitgezet worden.
	onderzoeken vervanging tl-lampen in loods door energiezuinige verlichting	Er wordt gekeken naar een leverancier van led-lampen. Er is contact gelegd met Wattlamp. Het moet verder nog onderzocht worden.
	overstap naar groene stroom	Er is een nieuw contract afgesloten m.i.v. 1-1-2017



## 4 Strategisch plan Scope 3

### Kwantitatieve Scope 3 Analyse Oranje BV

Oranje BV heeft van haar emissiestromen in de keten een inventarisatie gemaakt en geanalyseerd welke grootte de voor haar geldende emissiestromen hebben. Oranje is specialist op het gebied van duurzaam amoveren, asbestsanering, bodemsanering, bouw- en woonrijp maken van locaties en duurzame recycling. Onze kracht is het hoogwaardig hergebruik van bij sloop vrijkomende materialen. Zo dragen wij bij aan een duurzame samenleving. Met deze berekening worden de Scope 3 emissies van Oranje BV bekend.

1. Categorie: Purchased Goods & Services	2.636 ton CO2	50,7%
2. Categorie: Waste Generated in Operations	1.639 ton CO2	31,5%
3. Categorie: Transportation & Distribution (Upstream)	487 ton CO2	9,4%
4. Categorie: Leased Assets	310 ton CO2	6,0%
5. Categorie: Employee Commuting	131 ton CO2	2,5%

	Aanwezig binnen de keten (ja/n.v.t.)	Afgedekt in scope 1 en/of 2 (ja/nee)	Project-gerelateerd (ja/nee)	Omvang geschat in CO2 (ton)	Beïnvloedbaarheid (Ja, matig, nee)	Ranking
<b>Upstream Scope 3 Emissions</b>						
1. Purchased Goods & Services	ja	nee	ja	2.636	matig	1
2. Capital Goods	n.v.t.					
3. Fuel- and Energy- Related Activities	ja	scope 1				
4. Transportation & Distribution (Upstream)	ja	nee	ja	487	nee	3
5. Waste Generated in Operations	Ja	nee	ja	1.639	ja	2
6. Business Travel	n.v.t.					
7. Employee Commuting	ja	nee	nee	131	ja	5
8. Leased Assets	ja	nee	ja	310	matig	4
<b>Downstream Scope 3 Emissions</b>						
9. Transportation & Distribution Sold Goods (Downstream)	Ja	zie upstream			matig	
10. Processing of Sold Products	n.v.t.					
11. Use of Sold Products	n.v.t.					
12. End-of-Life Treatment of Sold Products	n.v.t.					
13. Leased Assets (Downstream)	n.v.t.					
14. Franchises	n.v.t.					
15. Investments	n.v.t.					

\* bron conversiefactoren: Handboek CO2 Prestatieladder

\* bron conversiefactoren: "2011 Guidelines to Defra / DECC's GHG Conversion Factors for Company Reporting"

#### 4.1 Reductie per maatregel en bijbehorend tijdspad

Oranje BV heeft de volgende speerpunten opgesteld voor reductie van haar scope 3 emissies:

- De grootste kwantitatieve emissie is de categorie: 'downstream transport'. Dit heeft direct met het verkoopbeleid van Oranje te maken. Er is een nieuwe strategie ingezet om de volgende zaken bij het inkoopgesprek mee te nemen:
  - transport kosten per ton beton- menggranulaat per schip is >50% voordeliger dan per vrachtwagen;
  - per ton betongranulaat minder CO2-uitstoot

	Autonome maatregel	Emissiestroom	Reductie 2020 op emissiestroom	Type actie	Follow-up datum	Afgehandeld
scope 3	Keuze wijze van transport		10%	continue	2019	In uitvoering
	Aansturen op transport per schip voor het afvoeren van beton- menggranulaat	Downstream transport (Brandstof)				

#### 4.2 Verantwoordelijke, middelen en KPI's

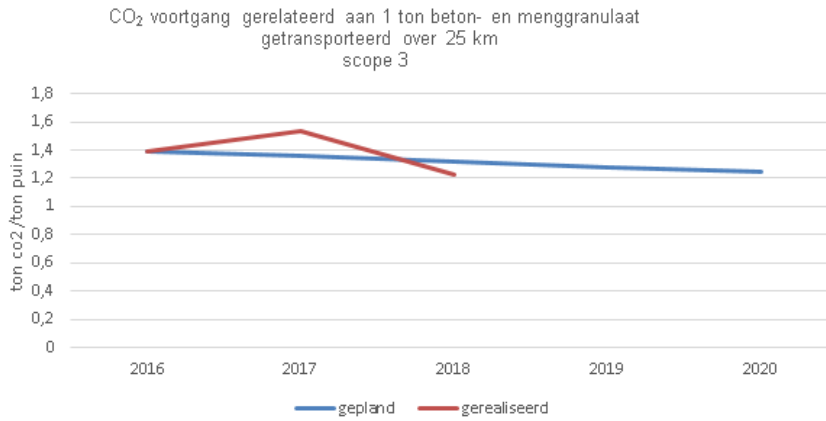
	Reductiemaatregel	Verantwoordelijke	Middelen	Kritische Prestatie Indicatoren
scope 3	Keuze wijze van transport			
	Aansturen op transport per schip voor het afvoeren van betongranulaat	A. Lodder	Communicatie / verkoopbeleid	% van totaal tonnage afgevoerd beton- en menggranulaat

#### 4.3 Status reductiemaatregelen scope 3

	Reductiemaatregel	Status 8-3-2019
	Keuze wijze van transport Aansturen op transport per schip voor het afvoeren van beton- en menggranulaat	In uitvoering. Uitvoerder Oranje Recycling neemt de keuze van transport mee in de verkoopgesprekken.

#### 4.4 Voortgang scope 3

Onderste grafiek laat zien dat er reductie is behaald in de scope 3.



	Schip - ton	Vrachtwagen - ton	totaal afgevoerd	% per schip	% vrachtwagen	(uitgaande van 25 km) CO <sub>2</sub> schip/ ton puin	(uitgaande van 25 km) CO <sub>2</sub> vrachtwagen/ton puin	(uitgaande van 25 km) Totaal transport ton CO <sub>2</sub> beton/mengpuin	Reductie/stijging
Afvoer granulaat 1-1-2016 t/m 31-12-2016	28.544	13.283	41.827	68,24%	31,76%	0,51	0,87	1,39	
Afvoer granulaat 1-1-2017 t/m 31-12-2017	38.249	24.873	63.122	60,60%	39,40%	0,45	1,08	1,54	-11%
Afvoer granulaat 1-1-2018 t/m 31-12-2018	14.743	4.714	19.458	75,77%	24,23%	0,57	0,67	1,23	22%
2019									
2020				75%	25%	0,56	0,69	1,25	10%
									0,14 ton co2 reductie per ton puin

#### Scope 3 jaarlijkse streefwaarden:

ton co2 reductie per ton puin	gepland	gerealiseerd	afwijking
<b>Scope 3</b>			
2016	1,39	1,39	
2017	1,36	1,54	13%
2018	1,32	1,23	-7%
2019	1,28		
2020	1,25		

## Bijlage A: Inventarisatie reductiemogelijkheden

Dit verslag is een opsomming van allerlei mogelijke CO<sub>2</sub>-reductiemaatregelen, benoemd per emissiestroom. Dit document dient als inspiratie voor het bepalen van de reductiemaatregelen die zullen worden toegepast binnen Oranje BV. Per maatregel is een globale indicatie gegeven van het reductiepotentieel.

### Reduceren brandstofverbruik:

Het brandstofverbruik van diesel heeft een aandeel van 98% in de totale CO<sub>2</sub>-footprint van Oranje BV. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het verbruik van de vrachtwagen en kranen. Daarnaast wordt er nog gereden met bestelbusjes en bedrijfsauto's.

Het verminderen van brandstofverbruik kan via twee wegen:

- het verminderen van het aantal te rijden kilometers
- het efficiënter rijden waardoor minder brandstof verbruikt wordt.

Hieruit volgt een aantal mogelijk te nemen maatregelen.

### Algemeen:

- Zorgen voor een goed registratiesysteem op de eigen tank voor brandstof voor materieel en/of aggregaten, zodat eenvoudig het verbruik per machine uit de administratie gehaald kan worden.

### Efficiënter rijgedrag:

Cursus Het Nieuwe Rijden/Het Nieuwe Draaien geven aan medewerkers. Door instructies en door kennis over de aspecten van het rijgedrag die het brandstofverbruik verminderen, leren autobestuurders zuiniger te rijden.

Bewustwording van bestuurders over hun rijgedrag vergroten door:

- Regelmatig terugkerende aandacht aan Het Nieuwe Rijden via toolbox, werkoverleg, etc.
- Green Star : Rijgedrage monitoren en besparen op de kosten van het wagenpark
- Wedstrijd voor chauffeurs: Green Driver Challenge
- 'fiets naar je werk'-dag (met 's middags een bedrijfs-bbq of borrel)

### Vergroening brandstoffen:

- Aanschaffen van zuinige auto's en materieel (A- of B-label, hybride/elektrische auto voor kortere afstanden).
- Rijden op groengas.
- Start-stopsysteem en motormanagementsysteem op kranen en shovels.
- Lager instellen van hydraulische druk op materieel.
- Frequent onderhoud (in combinatie met Het Nieuwe Rijden: controleren bandenspanning, etc)
- Brandstof met optimale verbrandingswaarde aanschaffen.
- Bouwkeet/schaftruimte in bestaande bebouwing plaatsen (indien mogelijk) in plaats van aparte unit neerzetten.
- Biobrandstof uit groenafval-projecten opwekken.
- Green Power Box, opwekken stroom op project door middel van zonnepanelen en windmolens.

### Gereden kilometers verminderen:

Verminderen van het aantal gereden woon/werk en zakelijke kilometers door stimuleren van:

- carpoolen
- flexibele werkplekken
- audio- en videomeetings
- fiets- en treinreizen.

## **Reduceren verbruik van elektra**

Het aandeel van het elektraverbruik is 0%, i.v.m. groene stroom. Op het kantoor kunnen de volgende maatregelen genomen worden om de CO<sub>2</sub>-uitstoot te verminderen:

### **Elektraverbruik**

- Het inkopen van groene stroom met SMK-keurmerk voor alle panden of een gedeelte van de panden.
- Plaatsen van energiezuinige verlichting zoals led-verlichting of energiezuiniger tl-verlichting in de werkplaats

## **Bedrijven die duurzame producten of diensten aanbieden**

### **Elektraverbruik**

De Windcentrale: geeft bedrijven en particulieren de mogelijkheid eigenaar van een windmolen te worden en zo hun eigen energie op te wekken.

Windchallenge: produceert kleine plug and play windmolens voor het opwekken van energie. De molens kunnen ook gebruikt worden als acculader.

Watt-Lamp: met het lichtpakket van Watt-Lamp bespaart men zonder investering geld op de energierekening. Zij vervangen kosteloos al de verlichting door energiezuinige ledverlichting. Ook de montagekosten neem zij voor hun rekening.

Esvelde: Ontwikkelaar led-verlichting als vervanging voor tl. Innovatief concept door de mogelijkheid om de led-verlichting te leasen. Hierdoor bespaar je direct en los je maandelijks af op de investering. Hiervoor is geen grote initiële investering nodig.

Maru Systems: De Groene Aggregaat is een hybride generator die is voorzien van REC zonnepanelen en een ingebouwd accupakket, verwerkt in een compacte mobiele unit. Het gepatenteerde Maru ELx systeem is een daglichtregeling voor bestaande lichtlijnen in een industriële omgeving. Het systeem onderscheidt zich door de verlichting daadwerkelijk uit te schakelen. Het Maru ELx systeem verzorgt geheel automatisch het verlichtingsniveau op de werkvloer. Daarmee kunnen grote besparingen aan energie en kosten worden gerealiseerd.

GreenChoice: Leverancier van groene stroom en groengas.

Exalius: Exalius is een complete dienstverlener op het gebied van duurzame energie. Exalius adviseert welk product het beste bij je past en regelt eventueel subsidie, fiscaal voordeel en financiering.

MobiSolar: biedt het duurzame alternatief voor een aggregaat. Mobile Solar Units (MSU) gebruikt enkel de zon bij het opwekken van energie. Daarmee kan een scala aan apparaten van stroom worden voorzien.

Trending Energy: helpt bedrijven om energie en kosten te besparen zonder dat de bedrijven hoeven te investeren in energiebesparende maatregelen.

Raedthuys Groep BV: ontwikkelt windenergieprojecten en zorgt daarmee voor levering van duurzame energie.

DeVention: ontwikkelt innovatieve en duurzame oplossingen om sluipverbruik tegen te gaan zoals de SolarBell (deurbel op zonne-energie).

EnergyAlert: een onlineservice waarmee bedrijven hun energieverbruik kunnen monitoren.

Climate Neutral Group: helpt bedrijven om duurzamer te werk te gaan in de breedste zin. Dit doen zij door inzicht in te geven in de CO<sub>2</sub>-footprint en advies te geven.

## **Wagenpark**

Mister Green: leasemaatschappij met enkel duurzame auto's.

Zero-e: bewustwording van reisgedrag & MVO door een serious game

Green Star Statistics: helpt bedrijven het verbruik te verbeteren door het rijgedrag van bestuurders te meten en te beoordelen.

OrangeGas: biedt een totaalconcept voor het realiseren van groengas-vulpunten voor zowel commerciële tankstations als voor thuishuiskinstallaties.

Emission Europe: brengt een brandstofadditief op de markt waarmee brandstof bespaard kan worden en een reductie plaats vindt van schadelijke stoffen in de uitlaatgassen.

Band op spanning: biedt service op locatie om van aanwezige auto's de bandenspanning te meten en indien nodig van de juiste bandenspanning te voorzien.

Tesla Motors: ontwerpt en produceert wereldwijd premium elektrische voertuigen.

## **Overige groene bedrijven en organisaties**

Natuur op je muur: levert verticale moestuinen. Daarmee kan iedereen zijn eigen groente en fruit kweken. Groene vingers zijn niet nodig want de verticale moestuin zit zo in elkaar dat de planten voor zichzelf kunnen zorgen.

Trees for all: draagt bij aan een duurzame wereld door CO<sub>2</sub>-compensatie mogelijk te maken. Dit doen zij door te investeren in bosherstel en duurzame energieprojecten. Deze projecten leveren extra inkomsten op voor de lokale bevolking en dragen bij aan herstel van natuur en milieu.

FairClimateFund: ondersteunt bedrijven, non-profit organisaties en particulieren om klimaatneutraal te worden. Zij biedt hiervoor CO<sub>2</sub> rechten uit eigen voorgefinancierde projecten (voor gezinnen in ontwikkelingslanden), waarmee CO<sub>2</sub>-uitstoot gecompenseerd kan worden.